

Zadeva C-269/07

Komisija Evropskih skupnosti

proti

Zvezni republiki Nemčiji

„Neizpolnitev obveznosti države – Prosto gibanje delavcev – Uredba (EGS) št. 1612/68 – Dodatek za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje – Neomejena davčna zavezanost“

Povzetek sodbe

1. *Prosto gibanje oseb – Delavci – Enako obravnavanje – Socialne ugodnosti – Pojem*

(Uredba Sveta št. 1612/68, člen 7(2))

2. *Prosto gibanje oseb – Delavci – Enako obravnavanje – Socialne ugodnosti – Dodatek za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje za nadomestitev zmanjšanja ravni zakonske pokojnine v prihodnosti – Omejitev odobritve dodatka neomejeno davčno zavezani osebi*

(člen 39 ES; Uredba Sveta št. 1612/68, člen 7(2))

3. *Prosto gibanje oseb – Delavci – Enako obravnavanje – Socialne ugodnosti – Dodatek za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje za nadomestitev zmanjšanja ravni zakonske pokojnine v prihodnosti – Uporaba kapitala, zbranega po pogodbi o prostovoljnem dodatnem pokojninskem zavarovanju, za nakup ali izgradnjo stanovanja za osebno rabo, pridržana za nepremičnine na nacionalnem ozemlju*

(člen 39 ES; Uredba Sveta št. 1612/68, člen 7(2))

4. *Prosto gibanje oseb – Delavci – Enako obravnavanje – Socialne ugodnosti – Dodatek za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje za nadomestitev zmanjšanja ravni zakonske pokojnine v prihodnosti – Nacionalna ureditev, ki določa, da je treba navedeni dodatek ob prenehanju neomejene davčne zavezanosti v zadevni državi članici vrniti*

(člena 18 ES in 39 ES; Uredba Sveta št. 1612/68, člen 7(2))

1. Pojem socialne ugodnosti, določene v členu 7(2) Uredbe št. 1612/68 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti, zajema vse ugodnosti, ki se – ne glede na to, ali so vezane na pogodbo o zaposlitvi ali ne – na splošno priznajo domačim delavcem, predvsem zaradi njihove lastnosti delavca ali samo zaradi njihovega prebivanja na nacionalnem ozemlju, in katerih razširitev na delavce državljanke drugih držav članic olajšuje mobilnost takih delavcev v Skupnosti.

Navedeni pojem zajema dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje – ustvarjen zaradi nadomestitve zmanjšanja ravni zakonske pokojnine v prihodnosti in zato pomeni finančno pomoč, namenjeno spodbujanju posameznikov, da si ustvarjajo dodatno pokojnino med celotno delovno dobo – ki se dodeli predvsem delavcem, ki so obvezno zavarovani v zakonskem sistemu pokojninskega zavarovanja, in se podeli neodvisno od dohodka upravičenca, znesek pa je odvisen tako od vplačil na podlagi pogodbe za prostovoljno pokojninsko zavarovanje kot od števila otrok, za katere ta upravičenec prejema otroški dodatek.

(Glej točke 39 in od 41 do 43.)

2. Država članica, ki je sprejela in ohranila v veljavi določbe s področja prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, krši obveznosti iz členov 39 ES in 7(2) Uredbe št. 1612/68 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti, ker na podlagi teh določb obmejnimi delavcem in njihovim zakoncem ni priznana pravica do dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, če niso neomejeno davčno zavezani v tej državi članici.

Določbo nacionalnega prava, razen če ni objektivno upravičena in sorazmerna z uresničevanim ciljem, je treba namreč šteti za posredno diskriminatorno, če lahko že samo zaradi svojih lastnosti bolj vpliva na delavce migrante kot na domače delavce in če lahko zato postavi v slabši položaj zlasti delavce migrante. Obmejni delavci, katerih dohodek je obdavčen izključno v državi njihovega stalnega prebivališča na podlagi dvostranskih sporazumov o izogibanju dvojnega obdavčevanja, v državi članici zaposlitve ne morejo biti izenačeni z neomejenimi davčnimi zavezanci. V teh okoliščinah pogoj neomejene davčne zavezanosti v državi članici zaposlitve ustreza pogoju stalnega prebivališča. Zato zadevni obmejni delavci, ki imajo per definitionem stalno prebivališče v drugi državi članici, niso upravičeni do dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje. Zato je pogoj za dodelitev dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, ki je enak pogoju stalnega prebivališča, kršitev členov 39 ES in 7(2) Uredbe št. 1612/68. Enako velja, kadar zadevna nacionalna zakonodaja dodelitev dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje za zakonce pogojuje z neomejeno davčno zavezanostjo v državi članici zaposlitve.

Takega nacionalnega ukrepa ni mogoče upravičiti z doslednostjo davčnega sistema zadevne države članice, ker je ta zagotovljena na podlagi dvostranskih sporazumov o izogibanju dvojnega obdavčevanja, ki jih je ta država sklenila z drugimi državami članicami.

(Glej točke 54, 56, 57, 59, 63 in od 65 do 69 ter izrek.)

3. Država članica, ki je sprejela in ohranila v veljavi določbe s področja prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, krši obveznosti iz členov 39 ES in 7(2) Uredbe št. 1612/68 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti, ker je na podlagi teh določb obmejnimi delavcem prepovedano uporabiti subvencionirani kapital za nakup ali izgradnjo stanovanja za osebno rabo, če to stanovanje ni na ozemlju države članice zaposlitve.

Z manj ugodnim obravnavanjem obmejnih delavcev od delavcev s stalnim prebivališčem v državi članici zaposlitve taka ureditev pomeni posredno diskriminacijo na podlagi državljanstva, ki je ni mogoče upravičiti s ciljem, da se zagotovi primerna ponudba stanovanj in ohrani nacionalni sistem socialne varnosti. Prvič, glede cilja, da se zagotovi zadostna ponudba stanovanj, namreč ob predpostavki, da ta cilj pomeni nujni razlog v splošnem interesu, pogoj, v skladu s katerim mora biti stanovanje, ki se kupuje ali gradi, na ozemlju države članice zaposlitve, vsekakor presega to, kar je potrebno za doseg določenega cilja, saj bi se ta cilj lahko prav tako dosegel, tudi če imajo obmejni delavci še naprej stalno prebivališče na ozemlju druge države članice in ne na ozemlju države članice zaposlitve. Drugič, glede zaščite nacionalnega sistema socialne varnosti, se ta cilj lahko doseže enako, če se lahko kapital iz prostovoljnega pokojninskega zavarovanja uporabi za

nakup stanovanja zunaj ozemlja države ?lanice zaposlitve.

(Glej to?ke od 80 do 82, 84 in 85 ter izrek.)

4. Država ?lanica, ki je sprejela in ohranila v veljavi dolo?be s podro?ja prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, krši obveznosti iz ?lenov 39 ES in 7(2) Uredbe št. 1612/68 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti, ter ?lena 18 ES, ker morajo na podlagi teh dolo?b osebe vrniti dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje v primeru prenehanja neomejene dav?ne zavezanosti v tej državi.

Ker je namre? s temi dolo?bami upravi?encu do dodatka, ki zapusti stalno ali obi?ajno prebivališ?e na ozemlju zadevne države ?lanice in ki torej ni ve? neomejeno dav?no zavezan, naloženo, naj vrne prejete dodatke za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, je za delavce migrante, ki so po navadi tuji državljani, verjetneje, da bodo zapustili ozemlje države ?lanice zaposlitve zaradi zaposlitve ali prebivanja v drugi državi ?lanici in da ne bodo ve? neomejeno dav?no zavezani v državi ?lanici zaposlitve. Tuji delavci so zato lahko bolj manj ugodno obravnavani kot nacionalni delavci. Lahko sklepamo, da zadevne dolo?be pomenijo posredno diskriminacijo glede delavcev migrantov.

Poleg tega ima taka obveznost vra?ila odvr?ilni u?inek v zvezi z državljani zadevne države ?lanice.

Ker namre? zadevne dolo?be upravi?encem do dodatka nalagajo, naj po prenehanju neomejene dav?ne zavezanosti v tej državi vrnejo dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, se vsi delavci državljani te države ?lanice, ki želijo uporabiti pravico do prostega gibanja na podlagi ?lena 39 ES in zlasti do prebivanja v drugi državi ?lanici, znajdejo v manj ugodnem položaju od delavca, ki ohrani prebivališ?e na nemškem ozemlju in je še naprej neomejeno dav?no zavezan v tej državi ?lanici. Ta razlika v obravnavanju lahko delavce, ki so državljani te države ?lanice, odvrne od opravljanja poklicne dejavnosti zunaj nacionalnega ozemlja in lahko tako ovira prosto gibanje delavcev. V zvezi z gospodarsko nedejavnimi osebami lahko iz istih razlogov enako sklepamo v zvezi s kršitvijo ?lena 18 ES.

Takega ovire ni mogo?e upravi?iti z doslednostjo dav?nega sistema zadevne države ?lanice, ker je ta zagotovljena na podlagi dvostranskih sporazumov o izogibanju dvojnega obdav?evanja, ki jih je ta država sklenila z drugimi državami ?lanicami.

(Glej to?ke 101, 102, 104, 109, 112, 113, 115, 116 in izrek.)

SODBA SODIŠ?A (drugi senat)

z dne 10. septembra 2009(*)

„Neizpolnitev obveznosti države – Prosto gibanje delavcev – Uredba (EGS) št. 1612/68 – Dodatek za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje – Neomejena dav?na zavezanost“

V zadevi C-269/07,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene 6. junija 2007,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata R. Lyal in W. Mölls, zastopnika, z naslovom za vrožanje v Luxembourg,

tožeča stranka,

proti

Zvezni republiki Nemčiji, ki jo zastopata C. Blaschke in M. Lumma, zastopnika, skupaj z D. Wellischem, odvetnikom, z naslovom za vrožanje v Luxembourg,

tožena stranka,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans, predsednik senata, K. Schiemann, J. Makarczyk, L. Bay Larsen (poročevalec), sodniki, in C. Toader, sodnica,

generalni pravobranilec: J. Mazák,

sodna tajnica: R. Šereš, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 17. decembra 2008,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 31. marca 2009

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti s tožbo predlaga Sodišču, naj ugotovi, da Zvezna republika Nemčija s tem, da je sprejela in ohranila v veljavi določbe na področju prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja iz členov od 79 do 99 zveznega zakona o dohodnini (Einkommensteuergesetz, v nadaljevanju: EStG), ni izpolnila obveznosti iz člena 39 ES, člena 7 Uredbe Sveta št. 1612/68 z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti (UL L 257, str. 2) in členov 12 ES in 18 ES, saj te določbe:

- obmejnim delavcem (in njihovim zakoncem) odrekajo pravico do dodatka, ker ti niso neomejeno davčno zavezani v tej državi članici;
- ne dopuščajo, da se kapital, ustvarjen v okviru tega sistema, uporabi za nakup stanovanja za osebno rabo, če to stanovanje ni v Nemčiji;
- določajo, da je treba pridobljene subvencije ob prenehanju neomejene davčne zavezanosti vrniti.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

2 Člen 7(1) in (2) Uredbe št. 1612/68 določa:

„1. Delavec, ki je državljan države članice, v drugi državi članici zaradi njegovega državljanstva

ne sme biti deležen druga?nega obravnavanja kot doma?i delavci v zvezi z zaposlitvenimi in delovnimi pogoji, predvsem glede pla?ila, odpovedi in, ?e bi postal brezposeln, glede vrnitve na delovno mesto ali ponovne zaposlitve.

2. U?iva enake socialne in dav?ne ugodnosti kot doma?i delavci.“

Nacionalna ureditev

3 ?len 1 EStG dolo?a:

„(1) Fizi?ne osebe s stalnim ali obi?ajnim prebivališ?em v Nem?iji so neomejeni zavezanci za dohodnino [...]

[...]

(3) Fizi?ne osebe, ki nimajo niti stalnega niti obi?ajnega prebivališ?a v Nem?iji, se lahko na prošnjo obravnavajo kot neomejeni zavezanci za dohodnino, ?e prejemajo dohodke, ki imajo vir v Nem?iji, v smislu ?lena 49. Ta možnost velja samo, ?e se za vsaj 90 % njihovih dohodkov v koledarskem letu pla?a dohodnina v Nem?iji ali ?e njihovi dohodki, za katere se ne pla?a dohodnina v Nem?iji, ne presegajo 6136 EUR na koledarsko leto [...]

4 ?len 10a(1) EStG dolo?a, da lahko osebe, obvezno zavarovane v zakonskem sistemu pokojninskega zavarovanja, letno do dolo?enega praga kot posebne stroške odbijejo premije za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, skupaj z dodatkom, odobrenim v skladu s ?lenom 79 in naslednjimi. V skladu z navedeno dolo?bo veljajo navedena podrobna pravila o odbitku tudi za druge skupine oseb poleg oseb, obvezno zavarovanih v zakonskem sistemu pokojninskega zavarovanja. ?len 10a(2) EStG dolo?a razmerje med odbitkom premij za pokojninsko zavarovanje kot posebnimi stroški in dodatkom, dolo?enim v ?lenu 79 EStG, ter dolo?a, da se uporablja sistem, ki je za dav?nega zavezanca ugodnejši.

5 ?len 79 EStG z naslovom „Upravi?enci do dodatka“ dolo?a:

„Neomejeni zavezanci za dohodnino, za katere velja ?len 10a(1), so upravi?eni do dodatka za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje (v nadaljevanju: dodatek). ?e gre za zakonca, ki sta izpolnila pogoje po ?lenu 26(1), in ?e je samo eden od zakoncev upravi?enec na podlagi prvega stavka, lahko drugi zakonec prav tako pridobi dodatek, ?e obstaja pogodba o prostovoljnem dodatnem pokojninskem zavarovanju na njegovo ime.“

6 V skladu s ?lenom 83 EStG z naslovom „Dodatek za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje“ se dodatek, ki je sestavljen iz osnovnega dodatka in dopolnilnega dodatka za otroke, izpla?a glede na premije za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.

7 ?len 84 EStG dolo?a višino osnovnega dodatka, ki ga lahko zahteva vsak upravi?enec.

8 ?len 85 EStG dolo?a višino dodatnega zneska, ki ga lahko zahteva upravi?enec do osnovnega dodatka za otroke, za katere prejema otroški dodatek.

9 ?len 92a EStG z naslovom „Uporaba za stanovanje za osebno rabo“ dolo?a:

„(1) Upravi?enec do dodatka lahko najmanj 10.000 EUR kapitala, zbranega po pogodbi o prostovoljnem dodatnem pokojninskem zavarovanju in subvencioniranega v skladu s ?lenom 10a ali v skladu s tem delom, uporabi neposredno za nakup ali izgradnjo stanovanja za osebno rabo na nacionalnem ozemlju ali svojega stanovanja za osebno rabo na nacionalnem ozemlju (del prostovoljnega pokojninskega zavarovanja za lastno stanovanje). Najvišji znesek, ki se lahko

uporabi, je 50.000 EUR.

[...]"

10 Člen 93 EStG z naslovom „Zloraba“ določa, da če se subvencionirani kapital prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja zlorabi, mora upravičenec do dodatka vrniti prejete dodatke za pokojninsko varčevanje, skupaj z zneski, ki so se odbili kot posebni stroški po členu 10a EStG. V členu 94 EStG je določen postopek ob zlorabi.

11 Člen 95 EStG z naslovom „Prenehanje neomejene zavezanosti za dohodnino upravičenca do dodatka“ določa:

„(1) Člena 93 in 94 se smiselno uporabljata, če upravičenec do dodatka nima več stalnega ali običajnega prebivališča v Nemčiji in torej ni več neomejeni davčni zavezanec ali če ni bila vložena prošnja v skladu s členom 1(3) EStG.

(2) Na prošnjo upravičenca do dodatka se lahko vračilo zadevnega zneska (člen 93(1), prvi stavek) odloži do začetka izplačevanja (člen 1(1), točka 2, Altersvorsorgeverträge-Zertifizierungsgesetz). Odlog se podaljša, če se najmanj 15 % izplačil po pogodbi o prostovoljnem pokojninskem zavarovanju uporabi za vračilo. Zamudne obresti se ne obračunajo [...]

(3) Če je v primeru iz odstavka 1 pogoj neomejene davčne zavezanosti ponovno izpolnjen ali če je bila vložena prošnja iz člena 1(3), osrednji organ sprostí znesek, ki je bil namenjen odloženemu vračilu. [...]"

Predhodni postopek

12 Ker je Komisija menila, da določbe na področju dodatnega pokojninskega zavarovanja iz členov od 79 do 99 EStG niso v skladu s pravom Skupnosti, je 16. decembra 2003 v zvezi s tem na Zvezno republiko Nemčijo naslovila pisni opomin, na katerega je ta odgovorila z dopisom z dne 19. februarja 2004 in izpodbijala vse kršitve prava Skupnosti.

13 Z dopisom z dne 19. decembra 2005 je Komisija Zvezni republiko Nemčiji poslala obrazloženo mnenje, s katerim je to državo članico pozvala, naj sprejme potrebne ukrepe za usklajevanje zakonodaje s tem mnenjem v dveh mesecih od njegovega prejema. Navedena država članica je z dopisom z dne 20. februarja 2006 odgovorila na navedeno obrazloženo mnenje.

14 Ker Komisija ni bila zadovoljna z odgovorom nemških organov na navedeno obrazloženo mnenje, se je 1. junija 2007 odločila, da vloží to tožbo.

Tožba

15 Tožba Komisije temelji na treh očitkih. Komisija s prvim očitkom trdi, da nemška zakonodaja s tem, da obmejnimi delavcem, ki v Nemčiji niso neomejeno davčno zavezani, odreka pravico do dodatka, pomeni posredno diskriminacijo na podlagi državljanstva, kar je v nasprotju s členom 39 ES in členom 7(2) Uredbe št. 1612/68. V skladu z drugim očitkom Komisije prepoved uporabe subvencioniranega kapitala za nakup ali izgradnjo stanovanja za osebno rabo, če to stanovanje ni na ozemlju Zvezne republike Nemčije, pomeni posredno diskriminacijo na podlagi državljanstva, kar je v nasprotju s členom 39 ES in členom 7(2) Uredbe št. 1612/68. S tretjim očitkom Komisija trdi, da je obveznost vračila pridobljenih subvencij ob prenehanju neomejene davčne zavezanosti v nasprotju s členi 12 ES, 18 ES in 39 ES ter členom 7(2) Uredbe št. 1612/68.

Prvi oitek

Trditve strank

- 16 Komisija trdi, da pomeni člen 79 EStG v delu, v katerem določa, da se dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje odobri osebam, ki so v Nemčiji neomejeno davčno zavezane, prikrito diskriminacijo na podlagi državljanstva in je v nasprotju s členom 39 ES in členom 7(2) Uredbe št. 1612/68.
- 17 Komisija v bistvu meni, da je dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje v skladu s sodno prakso Sodišča socialna ugodnost na podlagi člena 7(2) Uredbe št. 1612/68. Dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje se „običajno“ izplača posameznikom na podlagi njihovega objektivnega statusa delavca. Ker so bile pogodbe o prostovoljnem pokojninskem zavarovanju uvedene z namenom dopolnitve zakonske pokojnine teh delavcev, katerih raven je bila znižana, je bil namen tega dodatka tudi podpora pri plačilu prispevkov, in tako pomoč posameznikom, da si ustvarjajo dodatno pokojnino med celotno delovno dobo.
- 18 Pojem socialna ugodnost v skladu s sodno prakso v vsakem primeru zajema ugodnosti, ki se zagotavljajo na podlagi posameznikovega prebivališča na ozemlju države članice, ki podeljuje te ugodnosti. Tako naj bi bilo tudi v obravnavanem primeru. Ta pristop sodne prakse je mogoče pojasniti s ciljem člena 7 Uredbe št. 1612/68, ki je olajšanje mobilnosti znotraj Evropske skupnosti. Podelitev dajatev prebivalcem določene države članice bi namreč lahko vplivala na privlačnost, ki jo lahko ima trg dela te države članice, in bi zato celo spodbudila mobilnost. Po mnenju Komisije so obmejni delavci glede določb, ki urejajo pripravo na upokožitev, v enakem položaju kot delavci, ki prebivajo v Nemčiji in jih enako zadeva zmanjšanje koristi nemškega zakonskega pokojninskega sistema, v katerega vplačujejo prispevke. Vendar člen 79 EStG, s tem ko upravičenost do dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje pogojuje s tem, da je upravičenec neomejeni davčni zavezanec v Nemčiji, loči med tema dvema kategorijama delavcev. Na podlagi člena 1 EStG naj bi bil ta pogoj enakovreden zahtevi po stalnem prebivališču na nacionalnem ozemlju in njegova uporaba torej od pridobitve tega dodatka izključuje obmejne delavce.
- 19 Komisija poudarja, da obmejni delavci, ki večinoma niso nemški državljani in katerih dohodki se obdavčijo v državi njihovega stalnega prebivališča na podlagi dvostranskih sporazumov o izogibanju dvojnega obdavčevanja, ki jih je Zvezna republika Nemčija med drugimi sklenila s Francosko republiko in Republiko Avstrijo, niso obravnavani kot neomejeni davčni zavezanci. Zato naj ne bi mogli pridobiti zadevnega dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje in naj bi bili žrtve prikrite diskriminacije na podlagi državljanstva. Komisija v zvezi s tem poudarja, da obmejni delavci nimajo možnosti, da zaprosijo, da se jih obravnava kot neomejene zavezance za dohodnino na podlagi člena 1(3) EStG, ker je bila v skladu z zgoraj navedenimi sporazumi obdavčitev njihovih dohodkov, ki jih prejmejo v Nemčiji, izključno podeljena drugi državi članici.
- 20 Komisija v zvezi s trditvijo Zvezne republike Nemčije, ki se nanaša na neobstoje obveznosti sklenitve pogodbe o prostovoljnem pokojninskem zavarovanju, kar bi onemogočilo, da bi se zadevni dodatek štelo za socialno ugodnost, pojasnjuje, da njena uvrstitve tega dodatka med socialne ugodnosti ni odvisna od vprašanja, ali je del obveznega ali prostovoljnega sistema. Komisija dodaja, da bi lahko prostovoljni sistem prispeval k dopolnitvi obveznega sistema zavarovanja, prav to pa naj bi bilo v tem primeru.
- 21 Komisija pojasnjuje, da so preudarki, na katerih temelji ožitek diskriminacije, upoštevni ne glede na uvrstitve dodatka med „socialne“ ali „davčne“ ugodnosti, saj je v obeh primerih odločilno to, da je za položaj nemških delavcev, prav tako kot za položaj obmejnih delavcev, značilna njihova vključenost v zakonski pokojninski sistem in prihodnji razvoj pokojnin, ki iz tega izhaja. Komisija navaja, da *ratio* sodne prakse Schumacker (sodba z dne 14. februarja 1995, C-279/93,

Recueil, str. I-225) zahteva, da se obmejne delavce obravnava podobno kot delavce rezidente in ne drugače od njih. Ker so navedeni obmejni delavci obvezno vključeni v nemški pokojninski sistem v skladu z Uredbo Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske članice, ki se gibljejo v Skupnosti (UL L 149, str. 2), bi se moral kot navezna okoliščina upoštevati ta sistem in ne posameznikov davčni položaj.

22 Komisija ob sklicevanju na sodbo z dne 11. avgusta 1995 v zadevi Wielockx (C-80/94, Recueil, str. I-2493) in zlasti na člen 21(1) vzorčne konvencije Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodkov in premoženja (poročilo odbora za davčne zadeve OECD, 1977) meni, da trditev Zvezne republike Nemčije, ki se nanaša na davčno doslednost, ni upoštevna. Država članica se ne more sklicevati na tako trditev, kadar je sama sklenila konvencijo o izogibanju dvojnega obdavčevanja v tem smislu, da sicer lahko obdavči pokojnine, ki jih v tujini prejmejo osebe s stalnim prebivališčem na njenem nacionalnem ozemlju, vendar ne more obdavčiti nacionalnih pokojnin, ki jih prejmejo osebe s stalnim prebivališčem v tujini.

23 Komisija poleg tega trdi, da dodatek za otroke, ki se dodeli v skladu s členom 85 EStG, pomeni socialno ugodnost, ki jo je prav tako treba dodeliti brez diskriminacije, tako da pogojenost priznanja te ugodnosti z neomejeno davčno zavezanostjo prav tako pomeni kršitev člena 39(2) ES in člena 7(2) Uredbe št. 1612/68.

24 Nazadnje, s sklicevanjem na ustaljeno sodno prakso in zlasti na sodbe z dne 30. septembra 1975 v zadevi Cristini (32/75, Recueil, str. 1085); z dne 26. februarja 1992 v zadevi Bernini (C-3/90, Recueil, str. I-1071) in z dne 8. junija 1999 v zadevi Meeusen (C-337/97, Recueil, str. I-3289) Komisija trdi, da je dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, ki se dodeli zakoncu upravičenca do dodatka na podlagi člena 79 EStG, prav tako v nasprotju s členom 39(2) ES in 7(2) Uredbe št. 1612/68. Zahteva po stalnem prebivališču na nacionalnem ozemlju, ki jo mora izpolniti zakonec, naj bi namreč povzročila prikrito omejitev na podlagi državljanstva, ker pri obmejnih delavcih, ki na splošno niso državljani držav, v katerih opravljajo poklicno dejavnost, njihovi družinski člani običajno prebivajo v državi stalnega prebivališča delavca.

25 Zvezna republika Nemčija izpodbija dejstvo, da zahteva po neomejeni davčni zavezanosti v Nemčiji, določena v členu 79(1) EStG, pomeni kršitev členov 39 ES in 7(2) Uredbe št. 1612/68.

26 Ta država članica meni, da dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje ne pomeni socialne ugodnosti v smislu člena 7(2) Uredbe št. 1612/68, temveč davčno ugodnost.

27 Dodelitev zadevnega dodatka naj namreč ne bi bila vezana na objektivni status delavca, ki ga ima upravičenec do dodatka. Iz člena 10a(1) EStG, na katerega napotuje člen 79 EStG, je razvidno, prvič, da pravica do dodatka ni odvisna izključno od dejstva, da je zadevna oseba delavec v smislu prava Skupnosti, drugič, da se ta ugodnost razširja tudi na samozaposlene osebe, in, tretjič, da se mora nezanemarljiva skupina delavcev vključiti v poklicne sisteme zavarovanja, posebej oblikovane za njihov poklic, na primer zdravniki, in nima možnosti, da izkoristi odbitek na podlagi posebnih stroškov v skladu s členom 10a EStG.

28 Dodelitev dodatka prav tako ni odvisna od bivanja na nacionalnem ozemlju. Pogoj obveznega zavarovanja, določen v členu 10a EStG, je vezan na kraj zaposlitve in ne na kraj prebivanja, kot je to razvidno iz člena 13(2)(a) Uredbe št. 1408/71.

29 Druga?e kot pri zakonskih sistemih socialne varnosti, za katere je zna?ilna obveznost vpla?ila prispevkov, je nujen pogoj za prejetje zadevnega dodatka prostovoljna sklenitev pogodbe o prostovoljnem pokojninskem zavarovanju z zasebnim ponudnikom te storitve.

30 Zvezna republika Nem?ija dodaja, da v nasprotju s trditvami Komisije utemeljitev zakonodajalca ne bi mogla peljati do nujnih zaklju?kov o pravni opredelitvi sprejetega ukrepa. Za spodbuditev ustvarjanja dodatne zasebne pokojnine je nemški zakonodajalec namre? jasno izbral rešitev, ki temelji na davkih, ?eprav so ga vodili socialni razlogi.

31 Po mnenju Zvezne republike Nem?ije je dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje dav?na ugodnost v smislu ?lena 7(2) Uredbe št. 1612/68. Ta država ?lanica pojasnjuje, da glede pravice do tega dodatka ?len 79 EStG napotuje na ?len 10a(1) EStG in da je pravica do navedenega dodatka odvisna od možnosti odbitka na podlagi posebnih stroškov v skladu z ?lenom 10a EStG, ki je osrednja dolo?ba tega klasi?nega mehanizma dav?nega prava. Tesna povezanost odbitka na podlagi posebnih stroškov in dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje ni razvidna samo iz navzkrižnega sklicevanja v zakonodaji, ampak tudi iz tega, da je dodatek vnaprejšnje zmanjšanje dohodnine.

32 Zvezna republika Nem?ija ob sklicevanju na zgoraj navedeno sodbo Schumacker meni, da ne gre za s pravom Skupnosti prepovedano razli?no obravnavanje, saj na podro?ju neposrednih davkov položaj rezidentov praviloma ni primerljiv s položajem nerezidentov, ker je dohodek, ki ga na ozemlju dolo?ene države pridobi nerezident, najpogosteje le del njegovih celotnih dohodkov, katerih središ?e je v kraju njegovega stalnega prebivališ?a, in ker je osebno zmožnost prispevanja nerezidenta najlažje presoditi v kraju, v katerem je središ?e njegovih osebnih in premoženjskih interesov, kar po navadi ustreza kraju njegovega obi?ajnega prebivališ?a.

33 Zvezna republika Nem?ija zato trdi, da je država stalnega prebivališ?a in ne država zaposlitve na?eloma tista, ki mora upoštevati osebni položaj delavca nerezidenta. V zvezi s tem ob sklicevanju na sodbo z dne 14. septembra 1999 v zadevi Gschwind (C-391/97, Recueil, str. I?5451) poudarja, da ?e obmejni delavec ve? kot 90 % svojih dohodkov prejema v Nem?iji, lahko na podlagi ?lena 1(3) EStG v Nem?iji zaprosi, da se ga obravnava enako kot osebo, ki je v tej državi neomejeno dav?no zavezana, in ima zato pravico do odbitka na podlagi posebnih stroškov. Ker ni pristojna za obdav?itev, Zvezna republika Nem?ija ni dolžna obmejnemu delavcu, katerih dohodki so obdav?eni izklju?no v državi stalnega prebivališ?a, zagotoviti dav?ne ugodnosti, ki je namenjena spodbujanju ustvarjanja dodatne pokojnine.

34 Zvezna republika Nem?ija prav tako trdi, da v spornih nacionalnih dolo?bah ni nobene prepovedane diskriminacije, celo ob upoštevanju meril Sodiš?a v zvezi z zagotavljanjem socialnih ugodnosti. Nemški zakonodajalec je namre? nameraval zagotoviti spodbude za vzpostavitev osebnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja tistim osebam, ki imajo dovolj tesno vez z nemško družbo v smislu sodbe z dne 18. julija 2007 v zadevi Geven (C-213/05, ZOdl., str. I?6347, to?ka 28), pri ?emer pa za pridobitev zadevnih ugodnosti ni dolo?il pogoja stalnega prebivališ?a na nacionalnem ozemlju. Zvezna republika Nem?ija meni, da obmejni delavci, katerih položaj je urejen z dvostranskimi sporazumi o izogibanju dvojnega obdav?evanja, nimajo take vezi in so, nasprotno, v celoti pravno vezani na državo svojega stalnega prebivališ?a.

35 Dalje, glede zagotavljanja dodatka zakoncem, Zvezna republika Nem?ija prav tako izpodbija dejstvo, da ustvarja prepovedano neenako obravnavanje, saj lahko zakonec, ki nima stalnega prebivališ?a v Nem?iji, prav tako zaprosi, da se ga obravnava enako kot tiste, ki so neomejeni dav?ni zavezanci v Nem?iji, ?e ima 90 % skupnega dohodka zakoncev vir v tej državi ali ?e njun dohodek z virom v tujini ne presega 12.272 EUR.

36 Nazadnje, Zvezna republika Nemčija podredno v utemeljitev navaja razloge davčne doslednosti. Ugodnost, zagotovljena z dodatkom za prostovoljno pokojninsko zavarovanje na podlagi člena 79 EStG in z odbitkom na podlagi posebnih stroškov v skladu s členom 10a navedenega zakona, je izravnana s poznejšim obdavčenjem izplačil na podlagi pogodb o prostovoljnem pokojninskem zavarovanju v skladu s členom 22(5) EStG.

Presoja Sodišča

37 Najprej je treba opozoriti, da se ta ožitek nanaša le na položaj obmejnih delavcev, katerih dohodek je obdavčen izključno v državi članici stalnega prebivališča na podlagi sporazuma o izogibanju dvojnega obdavčevanja, ki ga je Zvezna republika Nemčija sklenila z drugimi državami članicami. Dalje, poudariti je treba, da Komisija predlaga Sodišču, naj ugotovi, da Nemčija ni izpolnila obveznosti v zvezi z njeno dodelitvijo dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, ki je določen v členu 79 EStG, in ne v zvezi z možnostjo davčnega odbitka določenih vplačil za pokojninsko varčevanje na podlagi člena 10a(1) EStG. Nazadnje je treba opozoriti, da se ta ožitek Komisije ne nanaša le na dodelitev spornega dodatka delavcu, temveč tudi na dopolnilni dodatek za otroke in na dodatek, ki se dodeli zakoncu upravičenca do dodatka.

38 Prvič, v zvezi z dodelitvijo dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje delavcu je treba navesti, da Komisija in Zvezna republika Nemčija nasprotujeta temu, da bi se ta dodatek opredelilo kot socialno oziroma nasprotno davčno ugodnost v smislu člena 7(2) Uredbe št. 1612/68.

39 Pojem socialne ugodnosti v skladu z ustaljeno sodno prakso zajema vse ugodnosti, ki se – ne glede na to, ali so vezane na pogodbo o zaposlitvi ali ne – na splošno priznajo domačim delavcem, predvsem zaradi njihove lastnosti delavca ali samo zaradi njihovega prebivanja na nacionalnem ozemlju, in katerih razširitev na delavce državljanke drugih držav članic olajšuje mobilnost takih delavcev v Skupnosti (sodbi z dne 12. maja 1998 v zadevi Martínez Sala, C-85/96, Recueil, str. I-2691, točka 25, in z dne 11. septembra 2007 v zadevi Hendrix, C-287/05, ZOdl., str. I-6909, točka 48). V zvezi s tem je treba poudariti, da je Sodišče že razsodilo, da pojem socialne ugodnosti v smislu člena 7(2) Uredbe št. 1612/68 vključuje dohodek, ki ga zakonodaja države članice zagotavlja starejšim osebam (glej sodbi z dne 12. julija 1984 v zadevi Castelli, 261/83, Recueil, str. 3199, točka 11, in z dne 6. junija 1985 v zadevi Frascogna, 157/84, Recueil, str. 1739, točka 22).

40 Za opredelitev dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje kot socialne ali davčne ugodnosti je treba, kot je to v točki 40 sklepnih predlogov navedel generalni pravobranilec, preučiti njegov namen in pogoje za njegovo dodelitev.

41 Iz listin v spisu je razvidno, da je izvor dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje utemeljen s socialnimi razlogi. Ta dodatek je bil namreč ustvarjen zaradi nadomestitve zmanjšanja ravni zakonske pokojnine v prihodnosti in zato pomeni finančno pomoč, namenjeno spodbujanju posameznikov, da si ustvarjajo dodatno pokojnino med celotno delovno dobo.

42 Navedeni dodatek se na podlagi člena 10a EStG, ki napotuje na člen 79 EStG, dodeli predvsem delavcem, ki so obvezno zavarovani v zakonskem sistemu pokojninskega zavarovanja, saj so prvi, ki bodo prizadeti z znižanjem ravni zakonske pokojnine. Opozoriti je treba tudi, da se ta dodatek podeli neodvisno od dohodka upravičenca in da je znesek odvisen tako od vplačil na podlagi pogodbe za prostovoljno pokojninsko zavarovanje kot od števila otrok, za katere ta upravičenec prejema otroški dodatek. Poleg tega pravica do dodatka nastane ob izteku koledarskega leta, med katerim so bili vplačani navedeni prispevki.

- 43 Dodelitev dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje je zato socialna ugodnost, ki se na splošno prizna delavcem na podlagi njihovega objektivnega statusa delavca.
- 44 Nobena trditev Zvezne republike Nemčije ne more izpodbiti te ugotovitve.
- 45 Okoliščina, ki ni sporna, da so v skladu s členom 10a EStG do dodatka upravičene tudi druge osebe, ki nimajo statusa delavca v smislu prava Skupnosti, ni upoštevana za to, da se tej ugodnosti ne bi priznalo njenega socialnega značaja, ker pojem socialne ugodnosti ne zahteva vezanosti na pogodbo o zaposlitvi, kot to izhaja iz točke 39 te sodbe.
- 46 Pojasniti je treba, da dejstvo, da so druge kategorije oseb upravičene do dodatka, čeprav niso delavci, dokazuje, da je bil socialni cilj, ki se mu sledi glede delavcev, razširjen na druge kategorije oseb, ki so v podobnem položaju glede zakonskega sistema pokojninskega zavarovanja.
- 47 Okoliščina, ki jo navaja Zvezna republika Nemčija, da sta sklenitev pogodbe o prostovoljnem pokojninskem zavarovanju pri zasebnem ponudniku te storitve in posledično vplačevanje z njo povezanih prispevkov prostovoljna, ne more vplivati na opredelitev spornega dodatka kot socialno ugodnost, ker ta opredelitev ni odvisna od obveznega značaja ureditve, na podlagi katere se prizna navedena ugodnost.
- 48 Trditev Zvezne republike Nemčije, s katerimi je želela dokazati, da dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje pomeni davčno ugodnost, ker naj bi bil vnaprejšnje zmanjšanje dohodnine, ki nastane z uporabo člena 10a EStG, ni mogoče sprejeti.
- 49 Predmet tega očitka se namreč ne nanaša na možnost odbitka vplačil za prostovoljno pokojninsko zavarovanje skupaj z dodatkom na podlagi posebnih stroškov, kar je določeno v členu 10a EStG, temveč na dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, določen v členu 79 EStG, ki je pozitivna dajatev, ki jo dodeli Nemčija, ne glede na vse možnosti odbitka. Navedeni dodatek pomeni minimalno pomoč, katere namen je spodbujanje ustvarjanja dodatne pokojnine ne glede na dohodke upravičenca do dodatka in ki je vključena v kapital prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.
- 50 Možnost odbitka prispevkov za prostovoljno pokojninsko zavarovanje kot taka pomeni ločeno ugodnost, ki pod določenimi pogoji omogoča dodatno varčevanje, ki ustreza razliki med zneskom dodatka in zneskom prihrankov, ki nastanejo z odbitkom na podlagi člena 10a EStG. Ta možnost odbitka vplačil na podlagi člena 10a EStG zato ne more spremeniti socialnega značaja dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje.
- 51 Ugotoviti je treba, ali pogoj neomejene davčne zavezanosti delavca v Nemčiji za dodelitev dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje kot socialne ugodnosti v smislu člena 7(2) Uredbe št. 1612/68 pomeni diskriminacijo v smislu prava Skupnosti.
- 52 Glede tega je treba poudariti, da člen 7(2) Uredbe št. 1612/68 določa, da so delavci, ki so državljani države članice, na ozemlju drugih držav članic upravičeni do enakih socialnih ugodnosti kot domači delavci. V skladu z ustaljeno sodno prakso se obmejni delavci lahko sklicujejo na določbe navedenega člena 7 na isti podlagi kot vsi drugi delavci, za katere velja ta določba (glej zgoraj navedeno sodbo Geven, točka 15).
- 53 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča pravilo enakega obravnavanja, zapisano v členu 39 EU in v členu 7 Uredbe št. 1612/68, ne prepoveduje samo očitne diskriminacije na podlagi državljanstva, ampak tudi vse prikrite oblike diskriminacije, ki z uporabo drugih razlikovalnih meril

dejansko povzročijo enak učinek (glej zlasti sodbi z dne 27. novembra 1997 v zadevi Meints, C-57/96, Recueil, str. I-6689, točka 44, in z dne 24. septembra 1998 v zadevi Komisija proti Franciji, C-35/97, Recueil, str. I-5325, točka 37).

54 Določbo nacionalnega prava, razen če ni objektivno upravičena in sorazmerna z uresničevanim ciljem, je treba šteti za posredno diskriminatorno, če lahko že samo zaradi svojih lastnosti bolj vpliva na delavce migrante kot na domače delavce in če lahko zato postavi v slabši položaj zlasti delavce migrante (glej zgoraj navedeni sodbi Meints, točka 45, in Komisija proti Franciji, točka 38).

55 Ugotoviti je treba, da je v obravnavanem primeru, na podlagi člena 79 EStG, pravica do dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje pogojena z neomejeno davčno zavezanostjo v Nemčiji. V skladu s členom 1(1) EStG so v Nemčiji neomejeno davčno zavezane fizične osebe, ki imajo na nacionalnem ozemlju stalno ali občasno prebivališče ali ki, v skladu s členom 1(3), v ta namen vložijo prošnjo in izpolnijo stroge pogoje, določene v navedenem členu.

56 V obravnavanem primeru pa so delavci, na katere se nanaša ta omejitev, obmejni delavci, katerih dohodek je obdavčen izključno v državi njihovega stalnega prebivališča na podlagi dvostranskih sporazumov o izogibanju dvojnega obdavčevanja, ki jih je sklenila Zvezna republika Nemčija. Zato navedeni delavci ne morejo biti izenačeni z neomejenimi davnimi zavezanci v skladu s členom 1(3) EStG, kar sicer tožena država priznava. V teh okoliščinah pogoj neomejene davne zavezanosti v Zvezni republiki Nemčiji ustreza pogoju stalnega prebivališča.

57 Zato zadevni obmejni delavci, ki imajo *per definitionem* stalno prebivališče v drugi državi članici, niso upravičeni do dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje.

58 Poleg tega je treba opozoriti, da so ti obmejni delavci najpogosteje tujci, tako da delavci, ki so nemški državljani, lažje izpolnijo pogoje neomejene davne zavezanosti v Nemčiji kot zadevni obmejni delavci, česar Zvezna republika Nemčija ne izpodbija.

59 Zato je pogoj za dodelitev dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, ki je enak pogoju stalnega prebivališča, kršitev členov 39 ES in 7(2) Uredbe št. 1612/68.

60 Te ugotovitve ni mogoče izpodbiti s trditvijo Zvezne republike Nemčije na podlagi zgoraj navedene sodbe Geven, da naj bi neobstoje dovolj tesne povezave z nemško družbo lahko upravičijo zavrnitev dodelitve socialne ugodnosti. Iz členov 10a(1) in 79 EStG namreč izhaja, da mora biti delavec, da bi pridobil dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, med drugim zavarovan v nemškem zakonskem sistemu pokojninskega zavarovanja. Ta obvezna vključitev v nemški sistem socialne varnosti, ki zagotavlja, da delavci vplačujejo socialne prispevke v navedeno shemo, je dovolj tesna vez z nemško družbo, da bi obmejni delavci pridobili zadevno socialno ugodnost.

61 Tožena država članica se poleg tega pri dokazovanju neobstoja diskriminacije ne more učinkovito sklicevati na možnost, ki je ponujena obmejnemu delavcu, da pridobijo podobne dodatke, ali celo še ugodnejše, v državi članici stalnega prebivališča. Zadevni dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje namreč ni ugodnost v obliki davnega odbitka, vezanega na obdavčitev dohodkov v Nemčiji, temveč minimalna finančna pomoč, ki jo dodeli Nemčija in je namenjena spodbujanju posameznikov, da si ustvarjajo dodatno zasebno pokojnino, zaradi nadomestitve zmanjšanja ravni zakonske pokojnine. Okoliščina, da bi lahko obmejni delavci eventualno pridobili davne olajšave v državi njihovega stalnega prebivališča pa ne pomeni prenehanja njihove diskriminacije v zvezi z dodelitvijo dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje.

62 Zvezna republika Nemčija podredno trdi, da je neenako obravnavanje upravičeno zaradi doslednosti davčnega sistema.

63 V zvezi s tem zadostuje opozorilo, da čeprav je mogoče tako diskriminacijo pri dodelitvi socialne ugodnosti utemeljiti z razlogi doslednosti davčnega sistema, te utemeljitve v tem primeru ni mogoče sprejeti, ker je doslednost davčnega sistema zagotovljena na podlagi dvostranskih sporazumov o izogibanju dvojnega obdavčevanja, ki jih je Zvezna republika Nemčija sklenila z drugimi državami članicami (po analogiji glej zgoraj navedeno sodbo Wielockx, točka 25).

64 Drugič, glede dodelitve dopolnilnega dodatka za otroke v skladu s členom 85 EStG je treba prav tako šteti, iz istih razlogov, da je pogojevanje dodelitve tega dodatka z neomejeno davčno zavezanostjo v Nemčiji v nasprotju s členoma 39(2) ES in 7(2) Uredbe št. 1612/68.

65 Tretjič, glede dodelitve dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje zakoncu upravičenca do dodatka na podlagi člena 79 EStG je treba poudariti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča zakonec delavca, za katerega se uporablja Uredba št. 1612/68, samo posredni upravičenec enakega obravnavanja, ki ga delavcu migrantu priznava člen 7(2) te uredbe, in lahko zato zaprosi za dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, če ta dodatek zanj pomeni socialno ugodnost (glej v tem smislu sodbo z dne 18. julija 2007 v zadevi Hartmann, C-212/05, ZOdl., str. I-6303, točka 25).

66 Tako je tudi v tem primeru. Dajatev, kakršen je dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, ki zagotavlja finančno podporo za oblikovanje dodatne pokojnine za zakonca delavca, omogoča izboljšanje položaja zakoncev v zvezi z njunima pokojninama in prinaša delavcu koristi, ker prispeva k nastanku razmer za kritje tveganj zaradi starosti znotraj njegove družine. Tak dodatek torej pomeni socialno ugodnost v smislu člena 7(2) Uredbe št. 1612/68 v korist zadevnih obmejnih delavcev.

67 Vendar iz člena 79 v povezavi s členom 26(1) EStG izhaja, da mora biti zakonec za pridobitev tega dodatka prav tako neomejeno davčno zavezan v Nemčiji. Glede na to, da je v tem primeru pogoj neomejene davčne zavezanosti v Nemčiji enakovreden pogoju stalnega prebivališča na podlagi člena 1 EStG, bi tak pogoj zlasti zapostavljal obmejne delavce, ki imajo, v skladu z opredelitvijo, stalno prebivališče v drugi državi članici, v kateri praviloma prebivajo tudi njihovi družinski člani (sodba z dne 8. junija 1999 v zadevi Meeusen, C-337/97, Recueil, str. I-3289, točka 24).

68 Torej člen 79 EStG zaradi pogoja neomejene davčne zavezanosti v Nemčiji za dodelitev dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje za zakonca pomeni posredno diskriminacijo na podlagi državljanstva, kar je v nasprotju s členom 39 ES in členom 7(2) Uredbe št. 1612/68.

69 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je prvi ožitek utemeljen in da Zvezna republika Nemčija s tem, da je sprejela in ohranila v veljavi določbe s področja prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja iz členov od 79 do 99 EStG, ni izpolnila obveznosti iz členov 39 ES in 7(2) Uredbe št. 1612/68, ker na podlagi teh določb obmejnim delavcem in njihovim zakoncem ni priznana pravica do dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, če niso neomejeno davčno zavezani v tej državi članici.

Drugi ožitek

Trditve strank

70 Komisija trdi, da določitev pogoja – za uporabo, v določenih meri, subvencioniranega kapitala

za nakup ali izgradnjo stanovanja za osebno rabo –, da je nepremičnina na nacionalnem ozemlju, kot je to določeno v členu 92a EStG, obmejnimi delavcem onemogoča uporabo kapitala, ki so ga prihranili, za nakup ali izgradnjo stanovanja na območju ob meji z Zvezno republiko Nemčijo. Tako neugodno obravnavanje obmejnih delavcev naj bi bilo posredna diskriminacija na podlagi državljanstva ter tako kršitev člena 39(2) ES in člena 7(2) Uredbe št. 1612/68. Komisija pojasnjuje, da za prepoved diskriminacije na področju prostega gibanja delavcev ni nobenega pridržka za primere *de minimis*.

71 Komisija izpodbija trditev Zvezne republike Nemčije, da sporne določbe niso diskriminatorne za delavce, ki niso državljani, saj naj bi imel ukrep enake posledice za delavce migrante in za nemške delavce. Samo dejstvo, da so obmejni delavci večja skupina oseb, ki se v večini primerov ne preselijo v Nemčijo, kjer so zaposleni, naj bi namreč dokazovalo, da je njihov namen nakup stanovanja v državi njihovega stalnega prebivališča, drugače kot pri nemških delavcih, ki naj bi le izjemoma težili k nakupu stanovanja zunaj svoje države. Komisija tako na podlagi dejanskih podatkov v zvezi z obmejnimi pretokom in sodne prakse, zlasti sodbe z dne 21. februarja 2006 v zadevi Ritter-Coulais (C-152/03, ZOdl., str. I-1711, točka 36), splošno meni, da so nerezidenti pogosteje lastniki hiš zunaj nemškega ozemlja kot pa rezidenti.

72 Zvezna republika Nemčija izpodbija dejstvo, da uporaba subvencioniranega kapitala za nakup stanovanja za osebno rabo v Nemčiji pomeni posredno diskriminacijo na podlagi državljanstva. Tako nemški delavci kot delavci, ki so državljani drugih držav članic in ki imajo stalno prebivališče zunaj ozemlja Zvezne republike Nemčije, ne morejo uporabiti dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje za nakup ali izgradnjo svojega stanovanja zunaj te države članice.

73 Zvezna republika Nemčija trdi, da prosto gibanje delavcev ni omejeno s členom 92a EStG, ker naj navedena določba ne bi imela nobenega vpliva na izbiro kraja dela. Drugačna presoja bi pomenila, da so vse ugodnosti, podeljene samo v državi zaposlitve in ne v državi stalnega prebivališča, možne omejitve prostega gibanja delavcev.

74 Zvezna republika Nemčija podredno trdi, da sta tako neenako obravnavanje kot omejitev prostega gibanja delavcev v vsakem primeru utemeljena zaradi nujnih razlogov v splošnem interesu, kot so priznanje pomoči za izgradnjo stanovanj ali zagotovitev določenega števila stanovanj in zaščita nacionalnega sistema socialne varnosti.

Presoja Sodišča

75 Uvodoma je treba poudariti, da je Komisija na obravnavi pojasnila, da se ta ožitek ne nanaša samo na obmejne delavce, katerih dohodek je obdavčen izključno v državi stalnega prebivališča, temveč se nanaša na vse obmejne delavce.

76 V okviru tega ožitka je treba preveriti, ali, kot to trdi Komisija, člen 92a EStG, s tem da za uporabo subvencioniranega kapitala za nakup ali izgradnjo stanovanja za osebno rabo določa pogoj, da nepremičnina leži na nemškem ozemlju, omejuje možnost izrabe socialne ugodnosti in pomeni posredno diskriminacijo v nasprotju s členoma 39 ES in 7(2) Uredbe št. 1612/68.

77 Na podlagi člena 92a EStG lahko upravičenec do dodatka uporabi kapital, zbran po pogodbi o prostovoljnem pokojninskem zavarovanju, in subvencionirani kapital, največ do višine 50.000 EUR, za nakup ali izgradnjo svojega stanovanja za osebno rabo na nacionalnem ozemlju.

78 Ugotoviti je treba, da zadevnega subvencioniranega kapitala ni mogoče uporabiti za nakup ali izgradnjo stanovanja na obmejnem območju zunaj nemškega ozemlja.

79 Čeprav je res, kot trdi Zvezna republika Nemčija, da niti nemški delavci niti obmejni delavci navedenega kapitala ne morejo uporabiti za nakup ali izgradnjo stanovanja zunaj nemškega ozemlja in da se člen 92a EStG ne nanaša neposredno na nerezidente, je tudi res, da se nerezidenti pogosteje zanimajo za nakup stanovanja zunaj navedenega ozemlja kot rezidenti (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Ritter-Coulais, točka 36).

80 Iz tega je razvidno, da so na podlagi člena 92a EStG obmejni delavci obravnavani manj ugodno od delavcev s stalnim prebivališčem v Nemčiji in da to posledično pomeni posredno diskriminacijo na podlagi državljanstva.

81 Zdaj je treba preučiti, ali je manj ugodno obravnavanje obmejnih delavcev utemeljeno s ciljem, da se zagotovi primerna ponudba stanovanj in ohrani nacionalni sistem socialne varnosti, kot trdi Zvezna republika Nemčija.

82 Prvič, glede cilja, da se zagotovi zadostna ponudba stanovanj, je treba poudariti, da, če se predpostavlja, da ta cilj pomeni nujni razlog v splošnem interesu, pogoj, določen v členu 92a EStG, v skladu s katerim mora biti stanovanje, ki se kupuje ali gradi, na nemškem ozemlju, vsekakor presega to, kar je potrebno za doseg določenega cilja, saj bi se ta cilj lahko prav tako dosegel, tudi če imajo obmejni delavci še naprej stalno prebivališče na ozemlju druge države članice in ne na nemškem ozemlju (glej v tem smislu sodbo z dne 17. januarja 2008 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-152/05, ZOdl., str. I-39, točki 27 in 28).

83 Poleg tega trditve tožene države, ki se nanaša na nevarnost za konflikt s stanovanjsko politiko drugih držav članic, ni mogoče sprejeti, ker to tveganje v tem primeru ni bilo dokazano, saj se je Zvezna republika Nemčija omejila na splošno navedbo dejstva, da bi razširitev možnosti uporabe kapitala iz sheme prostovoljnega pokojninskega zavarovanja za nakup ali izgradnjo stanovanja na ozemlju drugih držav članic motilo njihovo stanovanjsko politiko.

84 Drugič, glede zaščitne nacionalnega sistema socialne varnosti je iz sodbe z dne 11. januarja 2007 v zadevi ITC (C-208/05, ZOdl., str. I-181, točka 43) razvidno, da je resno ogrožanje finančnega ravnotežja sistema socialne varnosti lahko nujen razlog v splošnem interesu. To tveganje pa v tem primeru ni bilo dokazano. Zvezna republika Nemčija se je namreč omejila na navedbo, da če imajo upravičenci do dodatka svoje stanovanje, ni nevarnosti, da bodo morali medtem, ko bodo upokojeni, nositi stroške najemnine in se jim ne bo treba zateči k dajatvam socialne varnosti. Poleg tega se ta cilj lahko doseže enako, če se lahko kapital iz prostovoljnega pokojninskega zavarovanja uporabi za nakup stanovanja zunaj nemškega ozemlja.

85 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je ta ožitek utemeljen in da Zvezna republika Nemčija ni izpolnila obveznosti iz členov 39 ES in 7(2) Uredbe št. 1612/68, ko obmejnemu delavcu ni priznala pravice do uporabe subvencioniranega kapitala za nakup ali izgradnjo stanovanja za osebno rabo, če to stanovanje ni v Nemčiji.

Tretji ožitek

Trditve strank

86 Komisija meni, da je obveznost vračila dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje ob prenehanju neomejene davčne zavezanosti iz členov od 93 do 95 EStG v nasprotju s členom 39 ES, členom 7(2) Uredbe št. 1612/68 ter členoma 12 ES in 18 ES.

87 Prvič, v zvezi s prostim gibanjem delavcev naj bi zadevna ureditev pomenila posredno diskriminacijo, ker se razteza na vse obmejne delavce in druge delavce migrante, ker sta to

kategoriji delavcev, ki nasprotno kot nemški delavci najpogosteje, in predvsem kadar prenehajo delo zaradi zaposlitve v drugi državi članici, tvegajo, da ne bodo več neomejeno davčno zavezani v Nemčiji. Poleg tega bi se na podlagi zadevne ureditve lahko takoj zmanjšala višina dodatka za delavce migrante, saj bi se ti lahko že na začetku odrekli zahtevi za izplačilo tega dodatka, da bi se tako izognili vsem nadaljnjim vračilom.

88 Komisija prav tako trdi, da zadevne določbe pomenijo oviro za prosto gibanje delavcev. Za primerjavo se sklicuje na sodbo z dne 11. marca 2004 v zadevi de Lasteyrie du Saillant (C-9/02, Recueil, str. I-2409) in trdi, da so delavci, ki opravljajo dejavnost v Nemčiji, vendar prebivajo zunaj te države članice, v manj ugodnem položaju od tistih, ki še naprej prebivajo na nacionalnem ozemlju, ker si je, ko so se prvi delavci odločili za prebivanje zunaj Zvezne republike Nemčije, ta država članica prilastila nekaj premoženja teh delavcev.

89 Razlika med položajema – ki je ta, da morajo osebe, ki zapustijo Nemčijo, vrniti dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje od prenehanja neomejene davčne zavezanosti v tej državi, osebe, ki ostanejo na nemškem ozemlju, pa morajo biti dodatno obdavčene zaradi izplačila dajatev – ne spreminja presoje Komisije, saj ta razlika nastane šele po več desetletjih in nima nobenega vpliva na odvrtilni učinek obveznosti vračila.

90 Komisija dodaja, da čeprav načini vračila lahko olajšajo strogost zadevnih predpisov, ti ne posegajo v samo načelo vračila dodatkov.

91 Poleg tega po mnenju Komisije nepristojnosti Zvezne republike Nemčije, da obdavči prihodnje dajatve, izplačane osebam, ki zapustijo nacionalno ozemlje, ni mogoče navesti kot utemeljitev na podlagi davčne doslednosti, ki je zagotovljena že z dvostranskimi sporazumi o izogibanju dvojnega obdavčenja.

92 Drugič, Komisija v zvezi s členom 12 ES po eni strani meni, da obveznost vračila pomeni prikrito diskriminacijo v nasprotju z navedenim členom, saj se nanaša predvsem na tujce. Ta presoja naj bi temeljila na ugotovitvi, da so ob prenehanju dejavnosti v Nemčiji predvsem tuji delavci tisti, ki bodo morali zapustiti to državo članico, običajno zaradi vrnitve v matično državo, medtem ko je manj pogosto, da se nacionalni delavci odločijo, da po upokojitvi živijo v tujini. Po drugi strani bi bil člen 18 ES kršen tudi v tem primeru. Obveznost vračila bi državljane Unije ne glede na njihovo državljanstvo, vključno z nemškimi državljani, odvrnila od prenosa njihovega stalnega prebivališča v drugo državo članico.

93 Zvezna republika Nemčija izpodbija trditev, da člen 95 EStG krši načelo prostega gibanja delavcev in člena 12 ES in 18 ES.

94 Najprej trdi, da obveznost vračila ob prenehanju neomejene davčne zavezanosti ne pomeni resnične ovire za prosto gibanje delavcev ali državljanov, saj ni taka, da bi zadevne osebe odvrnila od prenosa kraja zaposlitve ali stalnega prebivališča v tujino. Upravičenec do dodatka bi namreč moral povrniti samo dodatek, določen v členu 79 EStG in naslednjih, in zmanjšanje zneska davkov, ki nastane zaradi odbitka na podlagi posebnih stroškov, določenih v členu 10a EStG. Določen naj ne bi bil noben drug „izstopni davek“, v nasprotju s tistim, ki je bil predmet zgoraj navedene sodbe Lasteyrie du Saillant in sodbe z dne 7. septembra 2006 v zadevi N (C-470/04, ZOdl., str. I-7409).

95 Zvezna republika Nemčija dodaja, da je v skladu s členom 95(2) EStG vračilo lahko, na zahtevo davčnega zavezanca, odloženo do začetka izplačevanja dajatev na podlagi pogodbe o prostovoljnem pokojninskem zavarovanju in da se lahko opravi v obrokih največ do višine 15 % pokojnine, izplačane na podlagi navedene pogodbe, kar naj bi davčnim zavezancem dalo možnost, da prenesejo kraj zaposlitve in stalno prebivališče brez neposredne finančne

obremenitve. Zadevna oseba je poleg tega oproščena obveznosti vračila, ko ponovno postane neomejeno davčno zavezana v Nemčiji. Tožena država na podlagi zgoraj navedene sodbe N sklepa, da odlog plačila brez garancije lahko odpravi omejevalni učinek obveznosti plačila, povezane z zapustitvijo njenega območja.

96 Zvezna republika Nemčija dalje na podlagi več primerov trdi, da prenehanje neomejene davčne zavezanosti niti za obmejnega delavca niti za državljana ne vključuje manj ugodnega finančnega položaja, ki bi lahko utemeljil obstoj prikrite diskriminacije. Čeprav morajo namreč upravičenci do dodatka, katerih neomejena davčna zavezanost v Nemčiji se konča, vrniti prejeta davčno spodbudo, pa pozneje niso obdavčeni glede dajatev, ki jih prejmejo na podlagi pogodbe o prostovoljnem pokojninskem zavarovanju in do katerih imajo pravico na podlagi vplačil, opravljenih do konca njihove davčne zavezanosti. Obveznost vračila naj bi bila izravnana s finančnimi ugodnostmi, ki so vsaj enakovredne.

97 Nazadnje in podredno, trdi tudi, da je obveznost vračila na podlagi člena 95 EStG upravičena zaradi davčne doslednosti.

Presoja Sodišča

98 Prvič, v zvezi z delom očitka, ki se nanaša na diskriminatornost obveznosti vračila ob prenehanju neomejene davčne zavezanosti, je treba poudariti, da v skladu s sodno prakso člen 12 ES, ki določa splošno načelo prepovedi vsakršne diskriminacije glede na državljanstvo, samostojno uporablja le v primerih, ki jih ureja pravo Skupnosti, za katere pa Pogodba ES ne določa posebnih pravil prepovedi diskriminacije (glej zlasti sodbi z dne 30. maja 1989 v zadevi Komisija proti Grčiji, 305/87, Recueil, str. 1461, točki 12 in 13, in z dne 11. oktobra 2007 v zadevi Hollmann, C-443/06, ZOdl., str. I-8491, točka 28).

99 Načelo prepovedi diskriminacije je bilo na področju prostega gibanja delavcev urejeno s členom 39 ES in členom 7 Uredbe št. 1612/68 (glej v tem smislu sodbo z dne 17. julija 2008 v zadevi Raccanelli, C-94/07, še neobjavljena v ZOdl., točka 45).

100 Zato je treba obravnavanje delavcev, ki ostanejo na nemškem ozemlju, primerjati z obravnavanjem delavcev, ki so zapustili navedeno ozemlje, prav na podlagi teh dveh določb.

101 Na podlagi členov od 93 do 95 EStG mora upravičenec do dodatka, ki zapusti stalno ali občasno prebivališče na nemškem ozemlju in ki torej ni več neomejeno davčno zavezan, vrniti prejete dodatke za prostovoljno pokojninsko zavarovanje in, če je bil do njih upravičen, odbitke na podlagi posebnih stroškov na podlagi člena 10a EStG.

102 Opozoriti pa je treba, da je v tem primeru za delavce migrante, ki so po navadi tuji državljani, verjetneje, da bodo zapustili nemško ozemlje zaradi zaposlitve ali prebivanja v drugi državi članici in da ne bodo več neomejeno davčno zavezani v Nemčiji. Tuji delavci so zato lahko bolj manj ugodno obravnavani kot nemški delavci.

103 Poleg tega lahko sporne določbe znižajo znesek dodatka le za delavce migrante. Ni namreč mogoče izključiti, da se delavci migranti, ki se želijo izogniti vsakršnemu vračilu dodatka po zaključku njihove neomejene davčne zavezanosti v Nemčiji, že na začetku odpovejo dodelitvi dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje. V tem primeru je zato izključena vsakršna nadomestitev bodočega zmanjšanja ravni nemške zakonske pokojnine.

104 Lahko sklepamo, da sporne nacionalne določbe pomenijo posredno diskriminacijo glede delavcev migrantov.

105 Te ugotovitve ne more izpodbiti okoliš?ina, na katero se sklicuje Zvezna republika Nem?ija, da na podlagi pogodbe o prostovoljnem pokojninskem zavarovanju naknadno izpla?ane dajatve niso predmet obdav?itve v Nem?iji, ?e delavci zapustijo nemško ozemlje. Ta okoliš?ina je neupoštevna, ker je bila pristojnost za obdav?itev teh dajatev drugim državam ?lanicam dodeljena na podlagi dvostranskih sporazumov o prepre?evanju dvojnega obdav?evanja, sklenjenim med državami ?lanicami in Zvezno republiko Nem?ijo, kar ta država ?lanica sicer priznava. Poleg tega dejstvo, da se delavcem, ki ostanejo na nemškem ozemlju, dajatve obdav?ijo šele, eventualno, po ve? desetletjih, ni primerljivo z obveznostjo vra?ila po prenehanju neomejene dav?ne zavezanosti v Nem?iji, ki je naložena vsem, ki zapustijo navedeno ozemlje.

106 Drugi?, v zvezi z delom o?itka, ki se nanaša na odvra?ilni u?inek obveznosti vra?ila ob prenehanju neomejene dav?ne zavezanosti v Nem?iji, je treba najprej opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso ?len 18 ES, v katerem je na splošno dolo?ena pravica vsakega državljan Unije do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav ?lanic, še posebej izražen v ?lenu 39 ES v zvezi s prostim gibanjem delavcev (zgoraj navedena sodba Hendrix, to?ka 61 in navedena sodna praksa).

107 Dalje, dolo?be, ki ovirajo ali odvra?ajo državljana države ?lanice, da zapusti mati?no državo, da bi lahko uresni?il pravico do prostega gibanja, pomenijo zato oviro za to svoboš?ino, ?eprav se uporabljajo ne glede na državljanstvo zadevnih delavcev (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo ITC, to?ka 33, in sodbo z dne 26. oktobra 2006 v zadevi Komisija proti Portugalski, C?345/05, ZOdl., str. I?10633, to?ka 16).

108 Bilo bi namre? nezdržljivo s pravico do prostega gibanja, ?e bi bil delavec ali iskalec zaposlitve v državi ?lanici, katere državljan je, manj ugodno obravnavan, kot bi bil, ?e ne bi izkoristil ugodnosti, ki jih daje Pogodba v zvezi s prostim gibanjem (glej zgoraj navedeno sodbo ITC, to?ka 34).

109 Ker sporne dolo?be upravi?encem do dodatka nalagajo, naj po prenehanju neomejene dav?ne zavezanosti v Nem?iji vrnejo dodatek za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, ki so ga prejeli v tej državi, se vsi nemški delavci, ki želijo uporabiti pravico do prostega gibanja na podlagi ?lena 39 ES in zlasti do prebivanja v drugi državi ?lanici, zato znajdejo v manj ugodnem položaju od delavca, ki ohrani prebivališ?e na nemškem ozemlju in je še naprej neomejeno dav?no zavezan v Nem?iji. Ta razlika v obravnavanju lahko delavce, ki so nemški državljani, odvrne od opravljanja poklicne dejavnosti zunaj nacionalnega ozemlja.

110 Preu?itev na?inov vra?ila, ki so dolo?eni v spornih odlo?bah, potrjuje ta sklep, in to v nasprotju s trditvami tožene države. Prvi?, ?eprav ti na?ini nedvomno lahko olajšajo strogost ureditve, pa ti prizadenejo delavce, ki prenehajo biti neomejeno dav?no zavezani v Nem?iji le zaradi prenosa prebivališ?a v drugo državo ?lanico. Drugi?, ?eprav bi bilo možno pridobiti odlog pla?ila brez obresti do za?etka faze izpla?evanja dajatev, pridobitev tega odloga ni samodejna, ampak je odvisna od prošnje upravi?enca. Poleg tega, ?e se lahko odlog podaljša po za?etku faze izpla?evanja, je za to podaljšanje dolo?en pogoj, da se vrne najmanj 15 % dajatev, izpla?anih na podlagi pogodbe o prostovoljnem pokojninskem zavarovanju. Ti na?ini pla?ila imajo omejevalni u?inek, saj upravi?encu do dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje onemogo?ajo izkoristiti socialno ugodnost (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo N, to?ka 36).

111 Prav tako okoliš?ina, ki jo navaja Zvezna republika Nem?ija, da na podlagi ?lena 95(3) EStG zneska, ki ga je treba vrniti in za katerega je dolo?en odlog pla?ila, ni treba vrniti, ?e zadevna oseba ponovno postane neomejeno dav?no zavezana, okrepi odvra?ilni u?inek spornih dolo?b. Navedeni ?len 95(3) namre? ne odpravlja odvra?ilnega u?inka, ki se nanaša na delavce, ki trajno prebivajo v drugi državi ?lanici, saj so kljub temu, da zneska, ki bi ga bilo treba vrniti, ni

treba vrniti, kadar ti delavci ponovno postanejo neomejeno davčno zavezani, ti delavci dokončno izgubili že vrnjene zneske dodatka.

112 V teh okoliščinah lahko obveznost vračila iz členov od 93 do 95 EStG ovira prosto gibanje delavcev.

113 Zvezna republika Nemčija še trdi, da je obveznost vračila utemeljena ob upoštevanju doslednosti njenega davčnega sistema. Ker pa je davčna doslednost zagotovljena na podlagi dvostranskih sporazumov o izogibanju dvojnega obdavčevanja, ki jih je ta država sklenila z drugimi državami članicami, se Zvezna republika Nemčija ne more uspešno sklicevati na to utemeljitev (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Wielockx, točka 25).

114 Torej so sporne določbe v nasprotju s členom 39 ES in členom 7(2) Uredbe št. 1612/68.

115 V zvezi z gospodarsko nedejavnimi osebami je treba navesti, da lahko iz istih razlogov enako sklepamo kot glede očitka v zvezi s kršitvijo člena 18 ES.

116 Iz zgornjih ugotovitev je razvidno, da je tretji oitek utemeljen in da Zvezna republika Nemčija ni izpolnila obveznosti iz členov 18 ES in 39 ES in iz člena 7(2) Uredbe št. 1612/68, ker v skladu s členi od 93 do 95 EStG zahteva, da je treba dodatek ob prenehanju neomejene davčne zavezanosti v Nemčiji vrniti.

Stroški

117 V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker je Komisija predlagala, naj se Zvezni republiki Nemčiji naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1) Zvezna republika Nemčija s tem, da je sprejela in ohranila v veljavi določbe na področju dodatnega pokojninskega zavarovanja iz členov od 79 do 99 zveznega zakona o dohodnini (Einkommensteuergesetz), ni izpolnila obveznosti iz člena 39 ES, člena 7(2) Uredbe Sveta št. 1612/68 (EGS) z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti (UL L 257, str. 2) in člena 18 ES, saj te določbe:

- obmejnim delavcem in njihovim zakoncem odrekajo pravico do dodatka za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, če ti niso neomejeno davčno zavezani v tej državi članici;
- obmejnim delavcem prepovedujejo uporabo subvencioniranega kapitala za nakup ali izgradnjo stanovanja za osebno rabo, če to stanovanje ni v Nemčiji, in
- določajo, da je treba navedeni dodatek ob prenehanju neomejene davčne zavezanosti v tej državi vrniti.

2) Zvezni republiki Nemčiji se naloži plačilo stroškov.

Podpisi

* Jezik postopka: nemščina.